

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/176/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8712211636
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2013:8712211636.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Anny Ilčinovej a JUDr. Gabriely Klenkovej, PhD. v právnej veci žalobcu EOS KSI Slovensko, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s. r. o., Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovanej L. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom A. Z., O. X/X, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenie na ochranu občana spotrebiteľa HOOS, Nám. legionárov 5, Prešov, IČO: 42 176 778, zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ambrózom Motykom, so sídlom v Stropkove, Nám. SNP 7, o zaplatenie 4 216,93 Eur s príslušenstvom, o odvolaní vedľajšieho účastníka na strane žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Poprad z 18. 06. 2013, č. k. 11C 194/2012-84, takto jednohlasne

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 2 913,52 Eur s prísl. a vo výrokoch o trovách konania.

Náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Poprad (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi 2 913,52 Eur s 9 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 2 913,52 Eur odo dňa 21. 09. 2010 do zaplatenia a trovy konania pozostávajúce zo zaplateného súdneho poplatku v sume 96,60 Eur a z trov právneho zastúpenia vo výške 612,08 Eur všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Ďalším výrokom súd prvého stupňa konanie v časti istiny 1 303,41 Eur a v časti úroku z omeškania vo výške 205,71 Eur zastavil a vyslovil, že vedľajší účastník nemá právo na náhradu trov konania.

Vychádzal zo skutkového stavu, podľa ktorého na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14. 12. 2009 uzatvorenej medzi GM Money, a. s., Bratislava (ďalej len postupca) a žalobcom postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanej. Postupca zaslal žalovanej doporučeným listom písomné oznámenie o postúpení pohľadávky. Dňa 18. 09. 2008 uzatvoril postupca so žalovanou zmluvu o úvere č. 1132727619, na základe ktorej boli žalovanej poskytnuté úverové prostriedky vo výške 3 817,30 Eur. Medzi účastníkmi úverovej zmluvy bola dohodnutá výška mesačných splátok sumou 83,15 Eur, počet pravidelných splátok 72. Z dôvodu nesplácania úveru došlo k zosplateniu úveru ku dňu, keď je v platobnej histórii uvedená položka s názvom „zrieknutie sa budúceho poplatku za vedenie účtu“, t. j. ku dňu 27. 08. 2009. Rozdiel medzi poskytnutým úverom žalovanej a súčtom všetkých platieb zrealizovaných žalovanou na zaplatenie poskytnutého úveru predstavuje 2 913,52 Eur. V priebehu konania žalobca v časti zmluvnej pokuty zobral späť návrh vo výške 1 303,41 Eur, tiež vzal späť návrh v časti úrokov z omeškania vo výške 205,71 Eur. Vedľajší účastník na strane žalovanej podaním zo dňa 01. 02. 2013 podal vyjadrenie vo veci samej, v ktorom vzniesol námietku premlčania.

Prvostupňový súd posúdil vzťah účastníkov konania ako vzťah vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, na ktorý právne aplikoval ust. § 497 Obchodného zákonníka a § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. k a § 879f ods. 3, 4 Občianskeho zákonníka. Zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi sumu 2 913,52 Eur, predstavujúcu rozdiel medzi poskytnutým úverom a súčtom všetkých platieb zrealizovaných žalovanou na zaplatenie poskytnutého úveru s 9% ročným úrokom z omeškania odo dňa 21. 09. 2010 do zaplatenia. K vznesenej námietke premlčania uviedol, že v zmysle platobnej histórie pôvodný veriteľ zosplatnil úver ku dňu 27. 08. 2009. Poukázal, že v zmysle § 101 Občianskeho zákonníka premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Keďže v zmysle platobnej histórie pôvodný veriteľ zosplatnil úver ku dňu 27. 08. 2009, právo sa mohlo vykonať po prvý raz dňom nasledujúcim, teda dňom 28. 08. 2009. Žaloba bola na súde podaná dňa 28. 08. 2012, t. j. v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe, čo znamená, že žalobcom uplatnený nárok na zaplatenie istiny 2 913,52 Eur je nepremlčaný. Preto súd prvého stupňa žalobe o zaplatenie istiny 2 913,52 Eur s príslušenstvom vyhovel. Pretože žalobca v priebehu konania zobral späť svoj návrh v časti uplatnenej zmluvnej pokuty vo výške 1303,41 Eur a v časti úroku z omeškania vo výške 205,71 Eur, prvostupňový súd z dôvodu späťvzatia žaloby v časti istiny 1 303,41 Eur a v časti úroku z omeškania vo výške 205,71 Eur konanie zastavil (§ 96 ods. 1 O. s. p.).

O trovách konania súd rozhodol s poukazom na ust. § 142 ods. 1 O. s. p. a s poukazom na ust. § 146 ods. 2 O. s. p..

Proti tomuto rozsudku (okrem výroku, ktorým bolo konanie zastavené), podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie vedľajší účastník na strane žalovanej. Vytykal súdu prvého stupňa, že nesprávne vec právne posúdil, keď neakceptoval ním vznesenú námietku premlčania. Poukázal na právny názor uvedený v citovanej odbornej literatúre (Fekete, Občiansky zákonník 1, veľký komentár, Bratislava: Eurokódex 2011, str. 498) ďalej poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 29. 07. 2003, sp. zn. 33 Odo 345/2002 s tým, že podľa odvolateľa žalobca si svoj nárok uplatnil po uplynutí premlčacej doby. Navrhol, aby odvolací súd z dôvodu premlčania zmenil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho napadnutej časti tak, že žalobu zamietla. Zároveň žiadal priznať vedľajšiemu účastníkovi trovy prvostupňového konania vo výške 381,05 Eur a trovy odvolacieho konania vo výške 190,63 Eur. Alternatívne žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Žalobca v písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu zastáva názor, že vedľajší účastník nie je oprávnený na podanie odvolania. V predmetnej veci súd vydal dňa 18. 06. 2013 rozsudok, voči ktorému žalovaná odvolanie nepodala. V prípade, ak má združenie skutočný záujem na ochrane spotrebiteľov, mal by pomoc poskytovať tým, ktorí o ňu prejavia záujem a nie takýmto spôsobom umelo predlžovať konanie, čo je v rozpore so zásadou hospodárnosti a rýchlosti súdneho konania. Žalobca ďalej zastáva názor, že ochrana práv žalovanej ako spotrebiteľky je dostatočne zabezpečená súdom, jeho právnym posúdením veci v zmysle účinnej zákonnej úpravy a následným spravodlivým rozhodnutím vo veci, pričom konaním vedľajšieho účastníka v podobe právneho zastúpenia dochádza k nadbytočnému navyšovaniu trov konania a nehospodárnosti konania, k zneužitiu zákonnej ochrany spotrebiteľa, účelu a zmyslu inštitútu náhrady trov právneho zastúpenia. V tejto súvislosti poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17Co 91/2012, kde súd uzavrel, že paušálny vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS do všetkých konaní, v ktorých vystupujú ako navrhovatelia, týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ stanovený v § 2 ods. 1 stanov Združenia na ochranu občana spotrebiteľa HOOS. Paušálny vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočné navyšovanie trov konania, najmä keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práva konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Obdobný právny názor vyjadril aj Okresný súd Bratislava I. v rozhodnutí sp. zn. 7C 77/2011. Navrhol, aby odvolací súd odmietol odvolanie podané vedľajším účastníkom v zmysle ust. § 218 ods. 1 písm. b/ O. s. p. a priznal žalobcovi uplatnené trovy právneho zastúpenia v odvolacom konaní vo výške 190,63 Eur.

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) preskúmal napadnutý rozsudok bez zopakovania, či dopĺňovania dokazovania vykonaného súdom prvého stupňa. Preto tak urobil bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 213 ods. 3, 4, 5 a § 214 ods. 2 O. s. p.). Nakoľko rozsudok vo veci samej musí byť verejne vyhlásený, bol termín verejného vyhlásenia rozsudku uverejnený v zákonom

stanovenej lehote na úradnej tabuli súdu (§ 156 ods. 1, 3 O. s. p.). Pri tomto preskúvaní bol odvolací súd viazaný dôvodmi podaného odvolania do tej miery, že nebol oprávnený tento rozsudok preskúmať z iných dôvodov, než ktoré boli výslovne uvedené v podanom odvolaní. Výnimku by mohli tvoriť len vady konania, pokiaľ by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 212 ods.1, 3 O. s. p.).

Podaným odvolaním nebol dotknutý výrok rozsudku, ktorým bolo konanie v časti istiny 1 303,41 Eur a v časti úroku z omeškania vo výške 205,71 Eur zastavený, a tak ho nebolo možné v rámci odvolacieho konania preskúmať (§ 159 ods. 1, 2 a § 206 ods. 2 O. s. p.). Po takomto preskúvaní napadnutej časti rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že vzhľadom k uplatnenému odvolaciemu dôvodu (nesprávne právne posúdenie ohľadom vznesenej námietky premlčania) odvolanie vedľajšieho účastníka, ktorý je osobou oprávnenou na podanie odvolania, nie je dôvodné.

Pokiaľ ide o podané odvolanie vedľajšieho účastníka, zistenia a posúdenia súhlasu alebo nesúhlasu s podaným odvolaním žalovanou, odvolací súd poukazuje na ust. § 93 ods. 4 O. s. p., podľa ktorého v konaní má vedľajší účastník rovnaké práva a povinnosti ako účastník. Koná však iba sám za seba. Ak jeho úkony odporujú úkonom účastníka, ktorého v konaní podporuje, posúdi ich súd po uvážení všetkých okolností. Odvolací súd vyzval žalovanú dňa 04. 11. 2013 (č. l. 99), aby sa vyjadrila k podanému odvolaniu, ale žalovaná bola nečinná. Je preto nesprávna argumentácia žalobcu, že vedľajší účastník nie je oprávnenou osobou na podanie odvolania.

Prvostupňový súd rozhodol vo vyhovujúcom výroku správne, odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdom prvého stupňa v súvislosti s odvolacím dôvodom dopĺňa:

Odvolací súd nijako nepopiera argumenty, že úver je absolútnym obchodom a že na úver dopadá tretia časť Obchodného zákonníka bez ohľadu na povahu účastníkov úverovej zmluvy. Predmetná vec je však o spotrebiteľskom úvere, ktorý je regulovaný osobitnou právnou úpravou (zákonom č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch). Za spotrebiteľský úver sa považuje akákoľvek odložená platba a samozrejme, napriek absolútnemu obchodu sa úver popri inštitúte pôžičky nedá zahrnúť medzi právne vzťahy označené ako spotrebiteľské úvery, ak ide o vzťah biznismen - spotrebiteľ. Ide však o vzťah medzi obchodníkom a spotrebiteľom, ktorý prijíma úver na spotrebu. Teda ide o typický občianskoprávny vzťah. Spotrebiteľský úver je jeden z najfrekventovanejších občianskoprávných vzťahov.

Je náležité a plne v súlade s princípmi ochrany spotrebiteľa, že v prípade duplicitnej právnej úpravy rovnakých inštitútov (premlčanie, odstúpenie od zmluvy a pod.), na tieto vzťahy je dôvodné aplikovať právnu úpravu o občianskych právach a nie podnikateľské právo (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci 5Mcdo 20/09, rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica vo veci 61 Cb 221/09).

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

O tom, že ide o spotrebiteľskú zmluvu, neboli v prejednávanej veci žiadne pochybnosti a v konečnom dôsledku tomu zodpovedá aj definícia spotrebiteľskej zmluvy, za ktorú sa považuje každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ak ju uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dualistický systém záväzkového práva na Slovensku je určitá anomália medzi právnymi poriadkami (dve kúpne zmluvy, dvojaká úprava premlčania, dvojaká úprava odstúpenia od zmluvy, dvojaká právna úprava zmluvných pokút a pod.). Aplikácia praxe síce ukazuje, že aj takýto stav môže dlhodobo fungovať, avšak niet rozumného dôvodu na skonštatovanie, že na plynutie času a jeho dôsledky, vrátane premlčania v typickej občianskoprávnej veci má dopadať právna úprava regulujúca vzťahy v zásade medzi biznismenmi, ak Občiansky zákonník ako kódex občianskeho súkromného práva takúto úpravu má a je pre spotrebiteľov výhodnejšia (porovnaj napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove vo veci 6Co 26/2012). V bežných medziľudských vzťahov použitie podnikateľského práva na spotrebiteľský vzťah môže s nepochopením a v rozpore s princípom právnej istoty a dôvery v objektívne právo narážať na predstavy spotrebiteľov, že na nich dopadá občianske právo a nie Obchodný zákonník. Vychádzajúc z vyššie uvedeného na predmetnú spotrebiteľskú vec sa aplikuje právna úprava Občianskeho práva. Vzhľadom na skutočnosť, že vedľajší účastník v priebehu konania pred súdom prvého stupňa vzniesol námietku premlčania, správne postupoval súd prvého stupňa, keď v odôvodnení napadnutého rozsudku: uviedol, že „v zmysle ust. §

101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa mohlo právo vykonať po prvý raz. V zmysle žalobcom predloženej platobnej histórie pôvodný veriteľ zosplatnil úver dňa 27. 08. 2009 (uvedená skutočnosť nebola medzi účastníkmi sporná), tzn., že právo sa mohlo vykonať po prvý raz až dňom nasledujúcim, teda 28. 08. 2009. Návrh na začatie konania bol podaný na súde faxom dňa 28. 08. 2012, tzn. v zákonom stanovenej 3-ročnej lehote. Preto súd prvého stupňa na vznesenú námietku premlčania zo strany vedľajšieho účastníka neprihliadol, odôvodňujúc, že bola dodržaná zákonom stanovená lehota.

Vedľajší účastník v odvolaní namieta nesprávne právne posúdenie uplatnenej námietky premlčania s nasledovným konštatovaním: „Pod možnosťou uplatnenia práva rozumieme predovšetkým možnosť úspešného sa domáhania práva na súde alebo u iného príslušného orgánu. Deň, od ktorého začína plynúť premlčacia doba je teda totožný s dňom, keď možno po prvý raz podať žalobu bez nebezpečenstva, že bude zamietnutá súdom pre predčasnosť. V prípade záväzkového právneho vzťahu, obsahom ktorého je záväzok niečo dať, začína premlčacia doba plynúť splatnosťou záväzku. Prvým dňom, kedy sa právo mohlo vykonať je spravidla deň splatnosti pohľadávky“.

Odvolačný súd odmieta názor vedľajšieho účastníka, podľa ktorého prvým dňom kedy sa právo mohlo vykonať je spravidla deň splatnosti pohľadávky. Medzi účastníkmi nebolo sporné, že pôvodný veriteľ zosplatnil úver dňa 27. 08. 2009. V prípade záväzkových právnych vzťahov a o takýto prípad v prejednávanej veci ide, sa v zásade vychádza z toho, že prvým dňom, keď sa právo mohlo po prvý raz uplatniť na súde je spravidla deň splatnosti pohľadávky. Splatnosť dlhu totiž začína spravidla dňom (ktorý má 24 hodín), keď mal dlžník začať s plnením dlhu. Premlčacia doba preto plynie až odo dňa, ktorý nasleduje po dni splatnosti dlhu. Iba v prípade, že splatnosť dlhu nebola dohodnutá a ani inak určená, začína premlčacia doba plynúť dňom nasledujúcim po tom, keď dlh vznikol. Vyplyva to z toho, že veriteľ môže už nasledujúceho dňa po vzniku dlhu vyvolať splatnosť dlhu, a teda svoje právo aj vykonať.

Z vyššie uvedeného preto možno prijať záver, že v prejednávanej veci prvým dňom, kedy sa právo mohlo prvýkrát vykonať je deň nasledujúci po dni splatnosti dlhu. Začiatok plynutia premlčacej doby preto pripadol na deň 28. 08. 2009. Pre počítanie premlčacej doby platí všeobecné ustanovenie o počítaní času, t. j. ust. § 122 Občianskeho zákonníka. Keďže dĺžka premlčacích dôb je určená vždy podľa rokov, podľa § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka platí, že premlčacia doba sa skončí dňom, ktorý sa číslom, t. j. dátumom zhoduje s dňom, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa lehota začína. Ak posledný deň lehoty pripadne na sobotu, nedeľu alebo sviatok, posledným dňom lehoty je najbližší nasledujúci pracovný deň (§ 122 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

V prejednávanej veci posledný deň, na ktorý pripadá udalosť, od ktorej sa trojročná premlčacia lehota začína nastal dňom 28. 08. 2012 (utorok, riadny pracovný deň). Žaloba bola na súde prvého stupňa uplatnená faxovým podaním dňa 28. 08. 2012. To znamená, že žalobca v zákonom stanovenej trojročnej premlčacej dobe uplatnil žalobu na súde, a preto správne postupoval súd prvého stupňa, ak na vznesenú námietku premlčania zo strany vedľajšieho účastníka neprihliadol odôvodňujúc, že bola dodržaná zákonom stanovená trojročná premlčacia lehota.

Vychádzajúc z vyššie uvedeného, keďže odvolacie dôvody vedľajšieho účastníka sa dotýkali len nesprávneho právneho posúdenia ohľadom vznesenej námietky premlčania (§ 101 Občianskeho zákonníka) a vzhľadom na skutočnosť, že žalobca uplatnil právo na súde v trojročnej premlčacej dobe, odvolací súd napadnutý rozsudok vo výroku o povinnosti žalovanej zaplatiť žalobcovi 2 913,52 Eur s príslušenstvom a vo výrokoch o trovách konania potvrdil ako vecne správny postupom podľa § 219 ods. 1, 2 O. s. p..

O trovách odvolacieho konania bolo rozhodnuté postupom podľa § 224 ods. 1 s poukazom na ust. § 150 ods. 1 O. s. p., podľa ktorého, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

V odvolacom konaní bol žalobca úspešným účastníkom konania. Žalovaná, ktorá odvolanie vo veci nepodala, bola odvolacím súdom vyzvaná, aby sa vyjadrila k odvolaniu vedľajšieho účastníka, na čo žalovaná žiadnym spôsobom nereagovala. Za takéhoto stavu odvolací súd nemohol žalovanú zaviazat

na náhradu trov odvolacieho konania žalobcovi. Keďže vedľajšieho účastníka charakterizujú rovnaké procesné práva a povinnosti ako účastníka, na stranu ktorého sa pripojil, odvolací súd v súvislosti s uplatnenou náhradou trov odvolacieho konania zo strany žalobcu poznamenáva, že vedľajší účastník nemôže mať ohľadom trov konania iné postavenie ako účastník, na strane ktorého vystupuje (žalovaná).

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.